

יאיר ניצני מרים גבה

מבחן פסיכימטרי

מילון ניצני: כך יפרש הדור הצעיר ביטויים בעברית בבחינה הפסיכומטרית, בהיעדר מבוגר אחראי שיסביר

המבחנים הפסיכומטריים נכנסו לחיינו בש-

נות ה-80. הדור שלי ניצל מהם, כך שלשמחתי, לא נאלצתי לחוות אותם על בשרי. לעומת זאת, חוויתי פסיכומטרי עם הבכורה, ועכשיו שוב עם האמצעית. המבחן צריך לתת למוסדות האקדמיים מושג על יכולותיו של התלמיד בשילוב עם תוצאות הבגרות, אבל כשיש קורסי הכנה, לא ברור מה בדיוק בוחנים פה, יכולת שכלית או כישורי חרישה בקורס? במהלך השבוע האחרון נקראתי לדגל על ידי בתי הפסיכומטרית, כדי לבחון את הידע שלה ואת התקדמותה בפרק העברית. לא ממש הבנתי איך ביטוי כמו "מוכיח בשער" או מילה כמו "אורלוגין" ישרתו אותה בהמשך החיים, אלא אם כן היא מתכוונת לפתח קריירה בסגנון מאיר שלו או לעבוד כמתקנת אורלוגנים, אבל זרמתי מתברר שאף שלא הצטיינתי יתר על המידה בלימודי בבית הספר, המורים המוצלחים וספרי "השביעיה הסודית", "פטרק קים" ו"הימאים באים" שקראנו הצליחו להחדיר למוחות של בני דורי כמו לא מבוטלת של עברית גבוהה, שלילדים של היום נשמעת כמו סינית עם קורונה. מה לעשות שביטוי טוק פחות מוכרים מושגים כמו "גזוזטרה", אולי כי עד שסיימנו להגיד את המילה הזו כבר יעברו 15 השניות שהן המקסימום באפליקציה הזאת.

היכולת שלי לבאר לבתי מילים וביטויים כמו "בולמוס" או "על אפך ועל חמתך" (שהיא שיננה על אפה ועל חמתה) חילצה ממנה קריאות התפעלות, והמנייה שלי כדמות אינ-טלקטואלית עלתה מ-20 לכיוון 20.

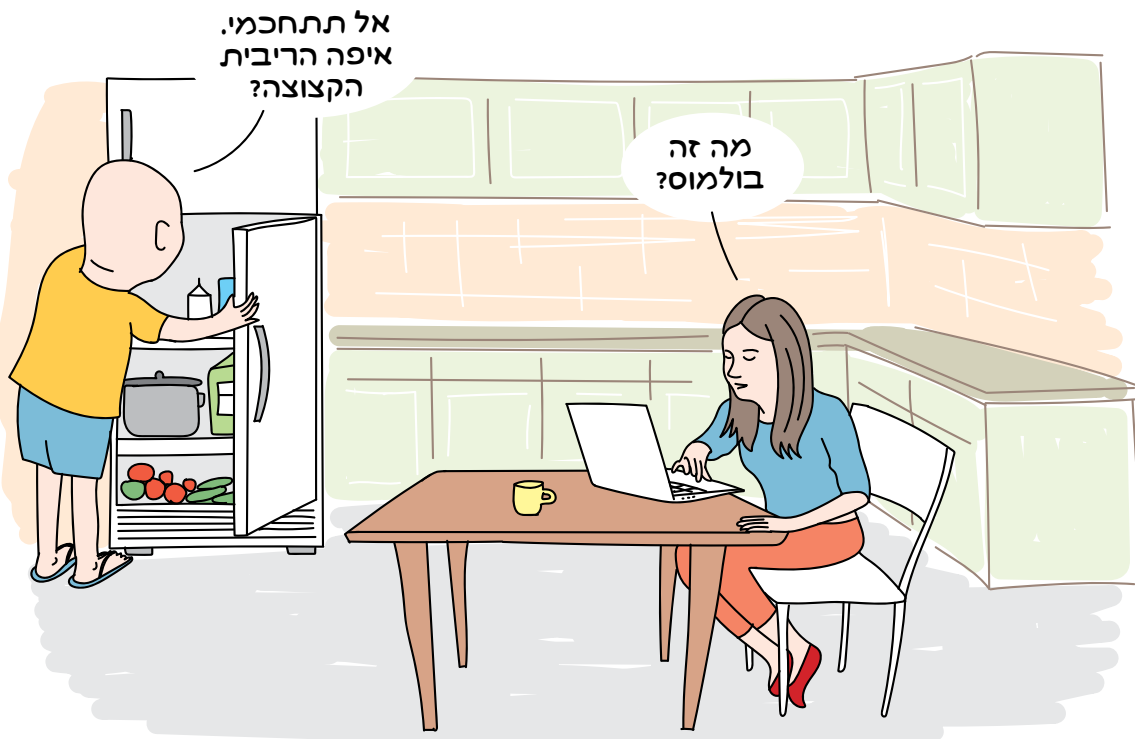
מה בדיוק אומרת עליך הצטיינות בפסיכומטרי?

האם יש לך סיכוי משופר להיות רופא טוב בגלל שאתה שולט בביטויים נידחים בעברית ויודע קצת מתמטיקה? האם זה מעיד במשהו על היכולת היצירתית שלך או על כישרונות החבויים בך, שישנו את העולם? לא בטוח. בכל מקרה, אם תיתן לדור הצעיר לפרש את הביטויים בבחינה הפסיכומטרית לפני סיום הקורס וללא תיווך מבוגר, סביר שזה ייראה בערך ככה:

- "מורית רוח": כינוי של תיכונים למורה שעושה רוח. למרות הרעש והצלצולים שהיא עושה, הרוח היחידה שהיא באמת מסוגלת לעשות היא פו על כוס תה בחדר המורים.
- "קורת רוח": מושג מעולם מתקני הפרגולות, שמתאר את הקורה המרכזית שבזכותה הפרגולה עומדת איתנה מול רוחות חזקות.
- "רפיון רוח": גבר שמדבר הרבה על יכולותיו המופלאות בחדר המיטות, אבל ברגע האמת סובל מרפיון.
- "מאיר פנים": מישוה שעשה בוטקס לאחרונה.
- "מסביר פנים": אדם שמלווה פוליטיקאים למפגשים עם בוחרים, לבר מצוות ולמינונות, ותפקידו ללחוץ באוזנו של המועמד שלא זוכר כלום, מה שמם של כל אלה שבאים ללחוץ לו את היר ולמה כדאי לו להתחנף אליהם.
- "השחיר פנים": מישוה שחזר מחופשה במלדיביים, שם נדרם על החוף בזמן שעשו לו מסאז'.
- "מחזר על הפתחים": גבר נואש שמחפש בחורות בכניסה לברים.
- "מוכיח בשער": שחקן כדורגל מצטיין שמוכיח את יכולתו בהבקעת שערים.
- "אימץ אל ליבו": מישוה שעושה פעילות ספורטיבית אגרסיבית מדי, שאינה תואמת את גילו ואת כושרו הגופני, עד שהוא מסכן את בריאותו ("ממה הוא חטף שבץ? הוא התחיל לרוץ כל בוקר מרתון ואימץ אל ליבו").
- "נבמר ליבו": אדם שהתנהג כמו חמור ומשלם על כך מחיה.
- "נצנצור בליבו": התאהב בנוצרייה שנכנסה לו חזק ללב.
- "בר לבב": פיקאפ בר של פנויים ופנויות, שמגישים

- בו לביבות.
- "יש לו מהלכים": אדם שנוהג במכונית מיושנת עם הילוכים ("תתרחקי מהבחור, יש לו מהלכים. אין לו כסף למכונית אוטומטית").
- "בולמוס": מנה אחרונה מושלמת במסעדה המתמחה במוס שוקולד.
- "קולמוס": אדם המשוכנע שמריחת מוס בשיער הופך את אותו לקולי.
- "מה יום מיומיי?": שאלה מתחכמת של מורה חכי מולוג בחשבון, שבטוח שמולו יש כיתה שלמה של מטרימטמים. זה נשמע מתוחכם, אבל בעצם הוא שואל: כמה ימים יש ביומיי?
- "מאי נפקא מינה": ביטוי ארמי שמשמעותו: רק למינה צמח יש מושג מה תוצאות הבחירות, ומה הסיכוי שתהיה מערכת בחירות רביעית בקרוב.
- "בלתי אמצעי": בחור עני ונטול אמצעים.
- "מקאמה": לקוח מתוך מערכון של הגשש. "שר האוצר נכנס למסעדה רומנטית, אוכל צ'ורבה. פתאום בא שר הפ-

- ברה אחרת.
- "הקנין הקנין": קם בבוקר עקוץ בכל הגוף מיתושים.
- "כלו כל הקיצין": מישוה שעשו לו ספולר וגילו לו את סוף הסרט.
- "מועבה": אוכל משמין שעושה אותך עבה.
- "נקלה": טיפוס שאוהב לחם קלוי.
- "גמור בדעתו": חשב מחשבות מלוכלכות עם עצמו ולא שיתף בכך אחרים.
- "נמלך בדעתו": סיטואציה דרמטית מתוך התוכנית "משחקי השף", שבה אחד המתמודדים החליט ברגע האחרון להוסיף עוד מלח לתבשיל.
- "פורק עול": "פקח אני פורק סחורה", בשפה תנ"כית.
- "ספק את כפיו": שם כפפות הגנה נגד קורונה, אבל גילה שזה לא ממש עוזר.
- "צפחתי": מחלה של מי שצורך שומנים יתר על המידה והכל מתרכז לו בתחת.
- "ריבית קצוצה": סלט קצוץ עם ריבה קטנה, כמו שגורנים בבתי מלון במארו קטן בצד ("סליחה, אפשר בארוחת

איור: טל לזר

- בוקר טוסט עם ריבית קצוצה?")
- "רינה / שמחה / צהלה": שמות של בחורות שנהיו שמחות מאז שהן תפסו בעל מליאן משכונת צהלה.
- "פרח עורף": קבצן שמבקש עורף בצומת ואפשר לה-רגיש שהוא לא התקלח תקופה.
- "שימוזין": כינוי לאדם משעמם אבל עשיר.
- "קנה את עולמו": קנה את דומיין האינטרנט עם השם של עצמו.
- "גורר כובבו": סלב שהלך בשדרות הוליווד בלוס אנג'לס ודרר על הכוכב של עצמו.
- "קורקטי": אדם שמשמש בתיקון שגיאות אוטומטי בכתיבת מסמך.
- "חיה למשל ולשנינה": מישוה שכותבים משלים על מצב השיניים הגרוע שלו ("משה במצב שנינה מתקדם").
- "נפל למשכב": אדם שנקלע לסטוץ לא מתוכנן.
- "מרנין": אדם שכל הפרסום שלו נובע מזה שהוא נין של מישוה חשוב.

yairn@israelhayom.co.il